



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VI. Quis ordo Charitatis servandus sit inter se, & proximum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

compensatio homogenea omnium mercium Specie differentium & inæqualium, id tamen provenit partim ex inopia, partim ex ignorantia humana, ratione quarum etiam commutantur inter se merces diversæ rationis, quas certum est, ferè nunquam esse omnino pares in æstimabilitate. At respectu Retributoris Potentissimi & Sapientissimi, qualis est Deus, debent omnia Merita diversæ rationis habere præmium quoque diversæ rationis; & idem dicendum est de demeritorum pœna, atque adeo de cruciatibus Purgatorij, vel Inferni.

Confirmatur autoritate S. Thomæ 3. p. 2. q. 7. a. 11. ad. 3. ubi cum posuisset Gratiâ Christi finitam esse, negat tamen eam posse adæquari per augmentum Gratiæ Habitualis alterius hominis, quia sunt diversæ rationis: unde sicut Virtus ignis quantumcunque crescat, non potest adæquare virtutem solis, ita Gratiâ alterius hominis quantumcunque crescat, non potest adæquare Gratiâ Christi.

CONTROVERSIA VI.

Quis Ordo Charitatis servandus sit inter se & proximum.

590. **C**ontingit, ut plurimum necessitas concurrat, quibus seorsim sumptis obligatus es- ses subvenire, simul autem omnibus succurrere non potes. Contingit item, ut necessitati alienæ subvenire non possis, nisi cum damno tuo, vel in bonis ejusdem rationis cum ijs, in quibus proximus necessitatem patitur, vel in bonis diversis; & tunc plures quæstiones practicæ emergunt, quis ordo Charitatis servandus sit, tum inter nos & proximum, tum inter ipsos proximos ad invicem comparatos, hoc est, cuinam præ altero succurrendum sit, si omnibus succurri non potest; vel qualem damnum subire tenearis, ut proximo in necessitate succurras. Nunc de ordine inter nos & proximum dicamus. Semper autem in præsentī materia distinguendum est inter rō Licet fieri, & ex obligatione fieri. Sæpè enim licet nos proximo, aut proximum nobis præferimus, neque tamen id ex obligatione facimus.

591. Quæritur ergo 1. Quis ordo servandus sit inter nos & proximos quoad bona spiritualia. R. 1. Gratiâ Dei & Gloriam æternam propriam, semper obligaris tibi procurare, & velle potius quam proximo. Matth. 16. Quid prodest homini, si universum, &c. Unde, quando aliqui Sancti videntur carentiam Gloriæ, aut æternam etiam damnationem propriam, pro salute proximi exoptasse, vel id fecerunt ex amore Dei, & desiderio majoris divinæ gloriæ, præcindendo à culpa propria; Vel per quandam exaggerationem. R. 2. Boni Spiritualis proprii, sub nulla obliga-

tione positi, jacturam, licet subire potes pro spirituali & etiam temporali proximo, pro juvandis parentibus potes differre angustias Religionis.

592. Quæritur 2. Quis ordo servandus sit inter nos temporalibus, præsertim vitæ, (nā de bonis fortunæ dicemus agentes de Eleemolynâ.) R. 1. Propriæ vitæ periculum & jacturam subire caritas communitas, cujus tu membrum es, in necessitate constituta est, & jactura tui non est tam gravis ac jactura cæterorum. Quia bonum servatum est communi posthabendum. Idem dicendum est, si periclitetur persona necessitatis publicæ. Si verò minor est necessitas Republicæ, non teneris; esset enim lex taliter obnoxia nimis acerba, & spectatâ humanâ conditione moraliter inobservabilis. R. 2. Privati potes periclitanti, vel etiam magis, non teneris subvenire cum probabili periculo propriæ vitæ: Licet tamen potes, si cætera sint paria, hoc est, si jactura non sit notabiliter magis perniciosa Republicæ, vel alijs, quibus adhuc necessarius es: neque ad hoc videtur esse opus speciali aliquâ censurâ, ut amicitia, gratitudinis, &c. ut vultur Val. Palao, sed sufficit generalis ratio proximi, tradunt I. essius & Conink: & hoc ex regula generali Honestatis, traditâ lib. 2. Quia talis licet plus boni affert, quam mali. Quandoque tamen tenearis defendere proximum, cum læsione horius proximi, videatur Lugo. disp. 10. de just. l. n. 205. ubi tamen adverteo, aliquid ab hoc auctore gloriari, quod ab eodem auctore n. 208. negatur, quia priore numero subintelligenda videtur pars. Quodque.

593. Quæritur 3. Quis ordo servandus in bonis diversis generis & ordinis. Pro responsione notandum est, triplicem esse necessitatem, Levem, Gravem, & Extremam. Levis, vel gravis est, quam sine tuo auxilio, non nisi levi vel gravi conatu potest proximus superare: Extrema, quam moraliter est impossibile, sine tuo auxilio superare. Hoc posito R. ad Quæsitum. 1. Nos obligari te ad subveniendum necessitati spirituali proximi, cum jactura tuorum bonorum temporalium, nisi moraliter certò constet, tuo auxilio opus esse, & illud profuturum. R. 2. Te obligatum esse salutem spirituales proximi omnibus tuis bonis temporalibus fortunæ & corporis, adeoque & vitæ, præferre, si necessitas sit extrema. Nam Christus Jo. 14. dicit. Hoc est preceptum meum, ut diligatis invicem sicut dilexisti me. Jo. 3. dicit Apostolus. In hoc cognovimus caritatem Dei, quia ille animam suam posuit pro nobis, ut nos debemus pro fratribus animas ponere. Talis necessitas esset, si ad baptizandum infantem, aliquin perituum, opus esset, te vitæ periculo exponi. R. 2. Necessitati gravi, sed non extremæ, non teneris cum periculo vitæ subvenire præcedente ex Charitate; nam quandoque ex officio & justitia

tia teneris, ut si sis pastor, nisi succurrendo vni, gravius damnum alijs inde timendum esset ex tui jactura. R. 3. Proximo gravem necessitatem spiritualem patienti, teneris succurrere cum levi tuo detrimento temporali, secus patienti levem necessitatem. Quæ omnia deducuntur ex Regulis generalibus lib. 2. traditis.

594. Queritur 4. Si plures necessitatem æqualem patiuntur, quorum vnus altero mihi conjunctior est, nec possim omnibus subvenire, an conjunctior sit ex obligatione præferendus. R. Affirmativè. Nam Conjunctio est fundamentum Charitatis fraternæ. Et quidem si vnus sit conjunctior conjunctione naturali sanguinis, alter conjunctione spiritali, v.g. pater spiritalis, vel patrinus, prior est præferendus, cujus conjunctio est radicata in natura, saltem si sit in primo gradu. Neque refert, si extranei eandem necessitatem patientes, sint Sancti, tui autem consanguinei sint peccatores: nam Ordo Charitatis non desumitur ex majore conjunctione cum Deo, sed cum diligente.

595. Queritur 5. An naturaliter conjuncti, sint necessariò præferendi conjunctis vinculo civili, benefactoris, amici. R. Affirmativè de conjunctis in primo gradu; quibus etiam annumeratur conjunx; nisi jura consanguinitatis violassent, tunc enim non teneor præferre, quamvis licet possem præferre.

Inter ipsos autem conjunctos æqualiter, non constat satis quis ordo servandus sit; unde, si ordo invertatur, non erit grave peccatum. DD. collocant primo loco Patrem, secundo Matrem, tertio Vxorem, quarto Liberos, quinto Fratres: sed probabiliter aliqui liberos vxori præponunt.

CONTROVERSIA VII.

De Eleemosyna, & Correctione Fraternali.

596. Charitatis opera alia sunt Corporalia, alia Spirituality, quæ in Catechismo enumerantur. Queritur, quandonam obliget præceptum dandi Eleemosynam. Notandum 1. Triplicem esse necessitatem corporalem seu temporalem proximi, Extremam, Gravem, Communem. Extrema est, quando vel periclitatur vita; vel sanitas graviter lædenda in perpetuum; vel est periculum mutilationis gravis, vel perpetui Carceris, quæ morti comparantur. Gravis est, quando est periculum moraliter certum gravis damni seu corporis seu honoris aut bonorum, à quo se liberare non possit, nisi juvetur. Communis necessitas est, quam communiter pauperes patiuntur, & quam non nisi cum magna difficultate possunt superare.

597. Notandum. 2. Eleemosynam non nisi ex bonis aliquo modo superfluis esse ex obligatione faciendam. Alia autem bona sunt superflua respectu tuæ tuorumque vitæ sustentandæ, necessaria tamen statui conservando: alia sunt superflua etiam statui: sed hæc rarò inveniri notant DD. semper enim ob futuram probabiliter rerum mutationem adest titulus probabilis, quo bona numerentur inter necessaria statui conservando, vel etiam meliorando altiusque evehendo.

Notandum 3. Neminem obligari ad querendum egenum ex officio charitatis præcisè, hoc enim esset nimis grave, & 1. Jo. 3. solum dicitur: *Qui viderit fratrem suum necessitatem habere, & clausit viscera sua ab eo, quomodo Charitas Dei manet in eo?* Not. 4. Te non obligari subvenire illi, cui credis alium probabiliter subventurum, talis enim respectu tui non est in necessitate positus. Nunc ad Quæsitum

R. 1. Necessitati extremæ teneris subvenire ex convenientibus statui, non tamen ex necessarijs conservando statui, ita ut sine talibus bonis miser evaderes, & ex pristino statu decideres: cum nec tuæ propriæ vitæ subvenire tenearis cum tali jactura: imò nec teneris subvenire extremæ necessitati, quando opus esset extraordinarijs magnis expensis, etiam si tibi non essent illa pecuniæ necessaria; nam talis obligatio esset pernitiola, minueret enim curam civium & parentum ad augendas divitias, & alijs præberet ansam temerè se in hujusmodi necessitates precipitandi, & exteris esset occasio exhauriendi provinciam, exigendo magnas summas pro captivis &c.

R. 2. Ex superfluis, hoc est, non necessarijs, neque etiam statui præsentibus convenientibus, hoc est, sine quibus potes tuum statum adhuc conservare sine gravi difficultate, teneris subvenire proximo in gravi necessitate constituto. Colligitur tum ex cit. lo. S. Joannis, tum ex Matth. 15. Sed de his videri possunt Filiucius, Palao, Conink, Sanchez Confil. Moral. Confil. Moral. l. 1. c. 8. dub. 5. à n. 4. Lugo d. 16. de Just. f. 7. à n. 150.

598. Quoad Correctionem fraternam, ex stare illius Præceptum constat tum ex S. Scriptura Matth. 18. tum ex ratione: quia sicut in te ipso debes voluntatem peccaminosam impedire ex charitate erga te ipsum, ita hoc malum spirituale teneris impedire cum proportionem in proximo, cum quo constituis vnum Corpus politicum. Ut autem obliget hoc præceptum, tres conditiones requiruntur. Prima, ut proximus sit in gravi necessitate spiritali constitutus. Secunda, ut possis juvare sine gravi tuo tuorumque incommodo. Tertia, ut sit spes probabilis alicujus fructus per correctionem obtinendi. In dubio, an sit correctio profutura vel obfutura, non teneris corrigere; teneris tamen si sola emendatio sit

lii 3

dubia,